

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

2

Rata de bază în ascensiune, reduce apetitul investițional

2

Zbor frânt?

3

Experții TAIEX au împărtășit experiența și au făcut recomandări cu privire la riscurile asociate liberalizării RCA

Un grup de experți ai Programului TAIEX, reprezentanți ai Autorității de Supraveghere Financiară (ASF) din România, au împărtășit specialiștilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) experiența acumulată în domeniul liberalizării tarifelor RCA, implementării directivelor europene Solvency II și IDD (Directiva privind Distribuția în Asigurări), precum și anticipării unor riscuri generate de procesul de liberalizare și trecerii la regimul de supraveghere bazat pe risc.

Misiunea de experți a avut loc în perioada 2-5 septembrie curent, fiind organizată și susținută financiar de către Comisia Europeană prin intermediul Instrumentului de asistență tehnică și schimb de informație TAIEX.

Misiunea a inclus o serie de instruirii pentru specialiștii CNPF, în cadrul cărora a fost prezentată experiența României privind liberalizarea asigurărilor auto și măsurile întreprinse în acest scop de autoritatea română de supraveghere, avantajele/deza-

vantajele introducerii tarifelor de referință, practicile de transparență sporită și de raportare, estimarea impactului reformei liberalizării asupra prețurilor și primelor de asigurare, precum și experiența ASF de atenuare a riscurilor/amenințărilor care pot apărea în legătură cu liberalizarea tarifelor RCA.

Experții europeni au recomandat R. Moldova să efectueze testele de stres ale situațiilor financiare a companiilor autohtone de asigurări înainte de a lansa implementarea regimului Solvency II. De asemenea, experții TAIEX au menționat importanța creării unui fond de garanție pentru depășirea unor posibile situații de insolvență pe piață.

Reiterăm în contextul celor relate că, începând cu 1 iulie 2019, în R. Moldova a fost demarat procesul de tranziție la regimul liberalizat al tarifelor pentru asigurările obligatorii RCA internă, care prevede aplicarea de către asigurători a primei de referință calculată de autoritatea de supraveghere.

Serviciul de presă al CNPF

Curs valutar
11.09.2019

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.8078
EUR	1	19.6571
UAH	1	0.7130
RON	1	4.1522
RUB	1	0.2721

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

CNPF inițiază amendarea legislației în domeniul asigurărilor

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) anunță inițierea procedurii de elaborare și promovare a proiectului de Lege privind Fondul național de garanție în asigurări.

Elaborarea proiectului de Lege privind Fondul național de garanție în asigurări derivă din prevederile art. 46 din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări și are drept scop garantarea drepturilor și intereselor asiguraților – deținători ai polițelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă, în cazul declanșării procedurii de insolvență a asiguraților. Crearea Fondului constituie un imperativ în protecția consumatorilor de servicii financiare și prevede satisfacerea creanțelor de asigurare în cazul riscului incapacității unor asigurați în a-și îndeplini obligațiile.

În vederea eficientizării procesului de elaborare a proiectului de lege menționat, solicităm respectuos implicarea activă a tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor în acest sens.

Propunerile urmează a fi transmise până la data de 23 septembrie 2019, în format electronic, la adresa: tatiana.ciobanu@cnpf.md, cristina.izman@cnpf.md

Persoana de contact: **Cristina Izman, șef-adjunct,**
Direcția generală asigurări, tel: 0 (22) 859 480.

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market în toate oficiile „Poșta Moldovei” din țară sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agencia “Ediții Periodice” (022) 233740

INVITAȚIE DE COLABORARE!

I.P. Ediția Periodică „Capital Market” lansează o propunere de colaborare pentru agenții și companiile de publicitate.

Telefon de contact – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare din 9 septembrie curent, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare nebancale, mai cu seamă:

AUTORIZARE

- Avizarea investirii a mai mult de 15% din capitalul propriu al Companiei Internaționale de Asigurări „TRANSELIT” SA, prin majorarea capitalului social al „TRANSCLAIMS” SA;
- Înregistrarea în Registrul agenților de asigurare și agenților bancassurance a OCN „TOP LEASING & CREDIT” SRL;
- Înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a înscrisurilor aferente radierii valorilor mobiliare emise anterior de SA CASA DE COMERȚ „STEJAUR-MARKET”, în număr de 174721 acțiuni ordinare nominative, și SA „CONTROL-GAZ”, în număr de 20000 acțiuni ordinare nominative, ca rezultat al reorganizării prin transformare în societate cu răspundere limitată;
- Reorganizarea companiilor SA „NARZAN”, SA „PEȘTE” și SA „ARAGORN” prin transformare în societăți cu răspundere limitată;
- Avizarea înregistrării de stat privind lichidarea organizației de microfinanțare „GARANT AGENT” SRL, aprobată prin decizia unicului asociat din 16.07.2019;
- Eliberarea avizelor pentru înregistrarea de stat a reorganizării prin fuziune (absorbție) al OCN „LOIAL-CREDIT” SRL (societate absorbantă) cu OCN „JUST CREDIT” SRL (societate absorbită);
- Eliberarea companiilor fiduciare „BV Fiduciar Invest” SA și „Econ-Renaștere” SA a acordului prealabil pentru procurarea valorilor mobiliare de stat.

SUPRAVEGHERE

- A aprobat Planul de remediere financiară al CA „GALAS” SA pentru o perioadă de până la 12 luni (măsurile stipulate în acest Plan fiind integral asumate de către unicul acționar, potrivit deciziei adunării generale extraordinare din 23.08.2019).

Serviciul de presă al CNPF

Rata de bază în ascensiune, reduce apetitul investițional

După ce în ultimele două luni, BNM a revizuit rata de bază în ascensiune ca urmare a așteptărilor inflaționiste mai mari, businessul și-a redus din turările de contractare a împrumuturilor. Iar acest lucru ar putea frâna și mai mult dezvoltarea afacerilor.

“La sfârșitul lunii iulie 2019, principalele tendințe din sistemul financiar sunt caracterizate de recentele intervenții de politică monetară ale BNM și anticipările inflaționiste pentru următoarea perioadă. Creșterea ratei de bază cu 0,5 p.p. pentru a doua lună consecutiv, până la nivelul de 7,5%, reduce și mai mult apetitul investițional al agenților economici și intenția acestora de a recurge la creditul bancar. De cealaltă parte, aceste acțiuni nu afectează persoanele fizice care rămân în continuare interesate de credite imobiliare și de consum. Atât la nivel agregat, cât și la nivel individual, băncile continuă să fie profitabile și suficient capitalizate, având, totodată, suficiente resurse pentru a susține extinderea activității de creditare”, potrivit analizei Expert-Grup.

În același timp, nivelul fondurilor proprii consemnează valori adecvate, ceea ce menține indicatorul de solvabilitate la un nivel superior, cu oscilații de la o bancă la alta în intervalul 19–60%. Totuși componenta de bază a capitalului propriu este reprezentată de rezervele acumulate și profitul reportat din perioadele precedente, volumul cărui se poate modifica în cazul acordării dividendelor către acționari.

BĂNCILE, BURDUȘITE CU BANI PE TERMEN SCURT

Indicatorii de lichiditate prezintă o poziție confortabilă pe termen scurt și una mai puțin confortabilă pe termen lung. La nivel agregat se atestă un exces de resurse pe termen scurt, circa 52% din active fiind reprezentate de active lichide (VMS, rezerve obligatorii, certificate ale BNM). De cealaltă parte, pentru băncile mari este caracteristic un nivel ridicat al lichidității pe termen scurt în detrimentul celei pe termen lung, în timp ce pentru băncile mici situația este una opusă.

Calitatea activelor rămâne la un nivel relativ scăzut pe fondul creșterii volumului creditelor noi acordate persoanelor fizice, care de altfel se dovedesc a fi cei mai responsabili clienți. Rata creditelor neperformante înregistrează un nivel de aproximativ 10,9%, cu oscilații între 5 și 27% în dependență de bancă.

Totodată, volumul de fonduri proprii rămâne suficient de consistent pentru a acoperi eventuale șocuri neprevăzute.

Atât la nivel agregat, cât și la nivel individual, sectorul bancar continuă acumularea de profit. Astfel, în 7 luni ale anului 2019, băncile au acumulat profit în sumă de 1,39 mlrd. lei, cu aproximativ 200 mil. lei mai mult decât în aceeași perioadă a anului trecut. Volumul total al creditelor acordate continuă să crească în pofida unor intervenții de temperare urmărite de BNM. La sfârșitul lunii iulie, soldul total al creditelor a înregistrat o valoare de aproximativ 38,9 mlrd. lei, în creștere cu circa 17% față de aceeași perioadă a anului trecut. Creșterea stocului de credite se datorează persoanelor fizice care continuă să ia credite ipotecare sau pentru consum în lei moldovenești. De cealaltă parte, creditarea agenților economici înregistrează o temperare, pe fondul unui apetit investițional slab și înăsprirea condițiilor de creditare, atât în MDL, cât și în valută străină (recent, BNM a majorat rata de bază până la 7,5% și norma rezervelor obligatorii la mijloacele atrase în valută convertibilă – de la 14 la 17%).

BNM, SIGURĂ DE DINAMICA POZITIVĂ A ECONOMIEI

Potrivit declarației guvernatorului BNM, Octavian Armașu, Republica Moldova, pe parcursul anului 2018, a marcat o expansiune economică robustă.

Astfel, Produsul Intern Brut (PIB) a înregistrat o creștere de 4,0 la sută, determinată în mare măsură de sporierea activității investiționale. Inflația s-a menținut la nivel scăzut pe parcursul anului și a constituit în medie 3,0 la sută, fiind cu 3,6 p.p. inferioară celei din 2017. Nivelul scăzut al inflației a fost determinat, preponderent, de impactul dezinflaționist din partea prețurilor la gaze din rețea, tarifelor la energia electrică, aprecierea monedei naționale, dar și a prețurilor la produsele agroalimentare. Suntem siguri că dinamica pozitivă a creșterii economice va continua și în anul 2019, iar rata inflației va reveni la nivelul-țintă pe termen mediu.

RECOLTA BOGATĂ ȘI CONSUMUL POPULAȚIEI AU SALVAT ECONOMIA ÎN 2018

Datele BNM arată că în anul 2018, PIB-ul Republicii Moldova a înregistrat o creștere de 4,0 la sută, cu 0,7 p.p. inferioară celei din anul 2017. Pe parcursul anului, dinamica activității economice a înregistrat unele fluctuații.

Astfel, în trimestrele I și II, aceasta a constituit 3,7 la sută și, respectiv, 5,2 la sută, ulterior, în trimestrele III și IV, PIB a fost cu 3,4 la sută și, respectiv, 3,9 la sută superior celui din perioadele similare ale anului 2017.

În același timp, factorii care au determinat creșterea economică pe parcursul anului 2018 au fost diferiți. În prima jumătate a anului 2018, economia Republicii Moldova a fost susținută, preponderent, de efectele unei recolte bogate din anul precedent, care au rezultat într-o creștere pronunțată a exporturilor. Începând cu trimestrul II 2018, activitatea economică a fost influențată, în mare parte, de accelerarea componentei investiționale ca urmare a unor inițiative finanțate din bugetul de stat. După o dinamică relativ modestă, spre finele anului 2018 se atesta o accelerare a consumului privat, în contextul unor reforme fiscale. Totodată, în a doua parte a anului, exportul a exercitat un impact negativ asupra dinamicii PIB, ca urmare a unei recolte mai modeste în anul 2018, dar și a unei cereri externe neînsemnate pentru fructele autohtone ca rezultat al recoltei mari de aceste produse pe plan regional.

Din perspectiva utilizărilor, evoluția pozitivă a activității economice în anul 2018 a fost determinată, în principal, de contribuția importantă (4,2 p.p.) a componentei investiționale. În acest sens, formarea brută de capital fix a fost cu 14,0 la sută superioară celei din anul 2017, fiind susținută și de implementarea programului “Drumuri bune pentru Moldova”. În același timp, componenta “variația stocurilor” a generat un impact pozitiv de 1,0 p.p. asupra dinamicii PIB-ului. Totodată, o parte semnificativă (3,2 p.p.) a creșterii economice din anul 2018 se datorează majorării consumului final al gospodăriilor populației cu 3,8 la sută comparativ cu anul 2017 care s-a datorat creșterii veniturii disponibil al populației.

În nouă luni ale anului, consumul populației a cunoscut o evoluție mai modestă. Ulterior, în trimestrul IV, dinamica consumului s-a accentuat, fiind favorizată de efectele unor reforme fiscale. Consumul final al administrației publice în anul 2018 s-a contractat cu 0,4 la sută comparativ cu anul precedent. Dinamica activității economice a fost atenuată semnificativ de majorarea importurilor cu 8,9 la sută, comparativ cu anul 2017, fiind susținută atât de creșterea cererii interne, cât și de tendința de apreciere a monedei naționale.

Victor URSU

Probabil s-a micșorat tariful la curentul electric în Vietnam

Creșterea tarifelor la consumul de energie electrică readuce subiectul pe prima pagină a ziarelor, a portalurilor și a buletinelor de știri. Tot acest subiect operează schimbări în grilă și împinge la ora de vârf dezbateri televizate sau doar discursuri în fața unui microfon.

Dezbateri în care unii chiar doresc să audă de ce au crescut aceste tarife, de ce acum au crescut, de ce nu au crescut ieri, de ce au crescut pe fondul unor mesaje politice cu multă substanță socială în ele. Multe „de ce?”. În general, acest semn al întrebării se lasă ușor aplicat după cuvinte și niciodată nu-i pasă dacă există sau nu un răspuns bine formulat. În ediția precedentă, colegul meu a mers punct după punct în vederea unei bune prezentări a deciziei de majorare a tarifului. La argumentările ANRE s-au alăturat unele opinii din afara instituției, ceea ce îi poate ajuta cetățeanului să înțeleagă rostul deciziilor adoptate.

Ei bine, unii experți, inclusiv dintre cei care reprezintă înalte instituții ale statului, explică extrem de simplu: acum s-a scumpit, pentru că atunci s-a ieftinit. Concluzia conturează un gen de paradox hazliu, însă, pare-se anume acest paradox exprimă adevăratele cauze ale creșterilor operate.

Probabil nu aș fi insistat pe subiectul acesta dacă, urmare a deciziei ANRE, nu am fi asistat la dezbateri cu un pretins caracter economic, dar care ținesc interese de altă natură.

Interesele despre care vorbesc sunt bine ambalate în noțiuni și termeni

scoși din dicționarele de economie, dorindu-se, astfel, o mai mare credibilitate.

Unii analiști au apărut repede în lumina reflectoarelor, pentru a-i spune cetățeanului ce urmează. E absolut logic ca creșterea prețurilor la resursele energetice să aibă impact asupra prețurilor la un șir de produse alimentare și la servicii. Dacă untul sau smântâna trec prin procese care pun în mișcare discuțiile contoarelor de măsurat consumul, prețul laptelui și al smântânii va crește. Dacă păstrarea în formă proaspătă a fructelor, strugurilor și a legumelor în frigiderile construite în livezile și în plantațiile de vie se face pe seama curentului electric, prețul unui kilogram de mere și de struguri scoate la vânzare în luna ianuarie va crește. Dacă dintele care ne duce dimineața devreme la medicul stomatolog se tratează într-un salon în care până și teul tot în priză e pus, atunci tratarea dintelui ne va costa mai scump. Este absolut logic, este în strictă conformitate cu legile economiei și este foarte ușor de crezut atunci când despre asta ne vorbește cineva pe sticlă. De ce se vorbește așa și de ce cu atâtă grabă? De fapt, anume graba arată tentația de a converti un element prin excelență economic în act de guvernare.

Republica Moldova indică asupra unui context care nu se supune neapărat legilor economiei. Atunci când se devalorizează moneda națională, se scumpește mărarul. Creșterea tarifului la apă și canalizare împinge în sus prețul nisipului. Creșterea consumului de bomboane nu generează mărirea volumului producției, ci mărirea prețului.

Asta e situația, zicem noi. Zicem și ne împăcăm cu ea, urmând-o cu fidelitate în toate câte le facem. Adică o situație puțin inversă față de curgearea firească a lucrurilor prin alte țări, prin alte economii și societăți.

De-asta zic: nu trebuie să ne grăbim în a prezice o oarecare efect de domino declanșat de creșterea tarifului pentru consumul de energie electrică. Cu atât mai mult, cu cât reducerea acestuia la 1 iulie 2018 nu a declanșat

asemenea efecte. Deloc. Atunci lumina s-a ieftinit dublu față de scumpirile din acest an. Potrivit hotărârii ANRE, prețul la energia electrică furnizată de Gas Natural Fenosa Furnizare Energie consumatorilor casnici a fost stabilit la nivel de 179 bani pentru un kilowatt/oră, față de cel actual de 199 bani pentru un kilowatt/oră. Pentru consumatorii ale căror instalații sunt racordate la rețelele electrice de distribuție de tensiune medie (6–10 kV) prețurile vor fi reduse de la 182 la 160 bani pentru un kW/oră și pentru consumatorii racordați la rețelele de distribuție de tensiune înaltă (35,100 kV), de la 153 la 134 bani pentru un kWh/oră.

Întrebarea pe care vreau să o rescriu e: cu cât s-au ieftinit toate celelalte atunci? Cu cât s-a ieftinit mărarul, smântâna și dintele sfredelit de

medicul nostru stomatolog? Pentru că toate acestea (poate, cu excepția mărarului) au ca și componentă a prețului costuri suportate pentru utilizarea energiei electrice. A urmat vreo reducere de preț în august sau în septembrie 2018?

Pentru a evita un obositor exercițiu de memorie, apelez mai bine la statistică și reproduc deschizând ghilimelele: “În luna septembrie 2018, față de august 2018, au fost înregistrate unele creșteri de prețuri la fructe de livadă sămburoase – cu 19,4%, ouă de găină – cu 5,0%, legume proaspete – cu 3,1% (în special: roșii – cu 28,4%, harbuji și zămoși – cu 17,4%, dovlecei – cu 16,6%, ardei grași – cu 8,9%, castreți – cu 6,3%, vinete – cu 4,2%), fructe exotice – cu 2,5%, brânză din lapte de vacă și smântână – cu 1,5% și, respectiv, 0,9%, carne de pasăre și de porc – cu 0,7% și, respectiv, 0,6%.

Totodată, în perioada de raportare au scăzut prețurile la următoarele produse alimentare: fructe sămânțoase de livadă – cu 16,9%, struguri – cu 16,3%, morcovi – cu 14,0%, varză – cu 13,2%, sfeclă roșie – cu 12,5%, citrice – cu 8,6%, cartofi – cu 6,6%, ceapă uscată – cu 5,8%, nuci – cu 4,2%, zahăr tos – cu 1,9%, orez și diferite crupe – cu câte 0,2%.”

Da, s-a ieftinit orezul și asta pentru că, bănuiesc eu, s-o fi micșorat tariful la curent în Vietnam.

Constantin OLTEANU

Avem noi un talent deosebit de a ne tăia creanga de sub picioare. Mai ales când e vorba de contracte de privatizare. Ce face, ce drege guvernarea, dar plasează în aceste documente, care în lumea afacerilor sunt privite ca ceva bătut în cuie, pe care nu-l mai poți demonta, niște „bombe cu efect întârziat”, care, peste o vreme, aduc prejudicii statului, dar și detonează încrederea investitorilor.

Așa s-a întâmplat în trecutul nu prea îndepărtat, când s-a ajuns chiar și la CEDO, pentru că statul se „răzgânda” și vroia să-și întoarcă un bun privatizat. În unele cazuri s-a plătit amenzi de milioane din buget, după ce CEDO dădea dreptate celui care a cumpărat bunul respectiv. Și ultimele exemple arată că ceva nu merge bine. Iar dacă statul nu este exigent, în unele cazuri, iar aceasta ar fi egal cu faptul că nu-i pasă ce semnează, deși nu aș vrea să cred că e așa, nihilismul și incompetența funcționarilor o fi mai curând la mijloc, companiile profită de orice ocazie pentru a proceda cum le convine.

La nici nouă luni după ce a luat în concesiune toate gările și stațiile auto de pe teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 25 de ani, unul din fondatorii companiei concesionare renunță la cota sa. De ce s-a răzgândit omul de afaceri care deține o cotă de 25 la sută din companie? Nu e vorba dacă este legal sau ilegal, e dreptul asociaților să decidă, dar întrebare e: De ce a renunțat la planul său de afaceri într-un timp atât de scurt? Dar poate nici nu-l avea?

O altă știre de acest gen care a fost tirajată de mass-media: Comisia parlamentară de anchetă care investighează cele mai importante procese de privatizare și-a oprit cercetările în cazul întreprinderii Tutun CTC, a anunțat deputatul Igor Munteanu, șeful Comisiei. Întreprinderea va reveni în proprietatea statului, deoarece agentul economic care a privatizat-o refuză să o mai gestioneze și își cere banii înapoi pe care i-a plătit statului în ianuarie 2019, la privatizare, respectiv, 168 milioane de lei. La 11 ianuarie 2019, statul a semnat contractul de vânzare a celor 90,81% din acțiunile pe care le avea în cadrul întreprinderii Tutun CTC cu compania „LE BRIDGE CORPORATION LIMITED”, care activează în Zona Economică Liberă Chișinău.

Așadar, în ianuarie avea, probabil, un plan de dezvoltare a celui mai mare combinat de tutun, iar peste opt luni s-a răzgândit, vrea banii înapoi. Cum să nu crezi că „lumea asta e pe dos, toate merg cu capu-n jos”.

Este un semnal de alarmă grav: dacă companiile vor continua să se joace de-a privatizarea cu statul sau, dimpotrivă, statul se va juca de-a privatizarea, riscăm să pierdem din credibilitate, dar și ca mediu de afaceri pe care autoritățile și-l doresc să fie privit ca unul atractiv.

Cap de afiș însă a fost în ultimele două săptămâni compania Avia-Invest, care a luat în concesiune în 2013 Aeroportul Internațional Chișinău.

Toate au început înainte ca, la 28 august, NR Investments Ltd, a că-

rui beneficiar exclusiv este Nat Rothschild, să anunțe într-o declarație oficială că a finalizat procesul de cumpărare integrală a companiei Komaksavia Airport Invest Ltd, înregistrată în Cipru, astfel devenind indirect ultimul beneficiar efectiv al Avia Invest SRL cu 95% din acțiunile acesteia. „Ne angajăm să fim complet transparenți în administrarea Aeroportului Chișinău și să contribuim la realizarea potențialului său maxim, aducând investiții suplimentare pentru sporirea traficului și îmbunătățirea experienței atât pentru companiile aeriene, cât și pentru pasageri”, a declarat Nat Rothschild.

La 29 august, Guvernul a emis un comunicat în care afirmă că „nu a existat nicio consultare între Guvern și NR Investments Ltd”. Prim-ministrul Maia Sandu și Guvernul au fost informați post-factum despre semnarea contractului de procurare a 95% din acțiunile Avia Invest SRL de către NR Investments Ltd. și doar după ce acest lucru a fost anunțat public, se arată în comunicat.

Prim-ministrul, Maia Sandu, și ministrul Economiei și Infrastructurii, Vadim Brînzan, i-au comunicat reprezentantului companiei NR Investments Ltd. că contractul de concesiune este unul abuziv și „are probleme serioase de legalitate, accentuând că acesta este în prezent examinat la procuratură”.

NR Investments Ltd a încheiat tranzacția prin achiziția directă a companiei cipriote Komaksavia Airport Invest Ltd și astfel a obținut controlul indirect asupra Avia Invest, evitându-se blocarea directă a transferului cotelor în capitalul Avia Invest, impusă de autoritățile statului.

A urmat ședința din 4 septembrie a Cabinetului de miniștri, în care au fost abrogate patru hotărâri de Guvern, aprobate în anii 2012–2013, privind concesiunea Aeroportului Internațional Chișinău. În particular, au fost anulate hotărârile cu privire la inițierea proiectului de parteneriat public-privat pentru concesiunea întreprinderii de stat „Aeroportul Internațional Chișinău”, privind aprobarea concesiunii activelor acestuia și a condițiilor concesiunii acestora. De asemenea, au fost abrogate hotărârile privind aprobarea Raportului privind derularea și rezultatele concursului închis de selectare a concesionarului activelor Aeroportului Internațional Chișinău și cu privire la reconfirmarea aprobării concesiunii activelor acestuia.

Hotărârea Guvernului din 30 mai 2012, prin care s-a aprobat concesiunea activelor aflate în gestiunea economică a întreprinderii de stat „Aeroportul Internațional Chișinău” și terenul aferent acestora, a condi-

țiilor concesiunii acestora, cât și condițiile de organizare și desfășurare a concursului închis de selectare a concesionarului, a fost suspendată de către Curtea Constituțională.

Ulterior, Guvernul, prin hotărârea din 12 septembrie 2013, a aprobat Raportul privind derularea și rezultatele concursului închis de selectare a concesionarului. Și această hotărâre guvernamentală a fost suspendată de Curtea Constituțională care, prin decizia din 19 septembrie al aceluiași an, a interzis efectuarea oricăror acțiuni de concesiune a activelor Aeroportului „până la soluționarea în fond a cauzei cu emiterea unei decizii sau hotărâri definitive”. În pofida interdicțiilor impuse de Înalta Curte, Guvernul a reconfirmat concesiunea activelor Aeroportului Internațional Chișinău și a condițiilor concesiunii acestora.

Hotărârile din septembrie și octombrie 2013 au fost aprobate contrar unor proceduri stabilite de lege „de un Guvern care se afla în demisie”. Ba mai mult, Curtea Constituțională a emis deciziile de suspendare a acțiunilor hotărârilor Guvernului din 30 mai 2012 și din 12 septembrie 2013 având ca temei „securitatea economică sau financiară a statului”, menționează Ministerul Justiției.

Ce efect poate să aibă aceste hotărâri? Însuși prim-ministrul spune că abrogarea unor decizii de Guvern, aprobate în anii 2012–2013, nu va avea efect asupra gestionării actual al Aeroportului Internațional Chișinău. Până să vină o decizie a instanței, „contractul cu concesionarul rămâne în vigoare”.

„Această hotărâre (abrogarea hotărârilor de Guvern) nu are nici un efect asupra contractului. Rezoluția contractului se face după regulile care guvernează contractele și nu depinde de adoptarea sau neadoptarea de către Guvern a unor hotărâri. Și chiar dacă ar depinde, ar fi necesar să se adopte o hotărâre prin care să se prevadă expres rezoluțiunea. Simpla abrogare a hotărârilor de concesiune nu afectează contractele deja încheiate”, a scris pe Facebook fostul secretar de stat al Ministerului Justiției, Nicolae Eșanu. Iar fostul ministru al Justiției din partea blocului ACUM, Stanislav Pavlovski, este și mai categoric. El afirmă că „este clar că acum, în vâzul lumii, se pune baza viitoarei condamnării a Moldovei la CtEDO, unde în joc vor fi, dacă nu sute, atunci zeci de milioane de dolari cu siguranță”.

Și asta pentru că în contract există „bombe cu efect întârziat” plasate în momentul semnării contractului. Despre una s-a vorbit în spațiul public, termenul de realizare a unor investiții poate fi prelungit cu trei ani, în cazul în care nu sunt onorate prevederile contractuale. Și acest caz confirmă faptul că noi avem un talent deosebit de a ne tăia creanga de sub picioare și rareori ne aducem aminte de proverbul „de șapte ori măsoară și o dată taie” sau, altfel spus, „de șapte ori cântărește și analizează și apoi semnează”.

Vlad BERCU

**În atenția acționarilor
Mobiasbanca – OTP Group S.A.**

STIMATE ACȚIONARI!

Mobiasbanca – OTP Group S.A. anunță, în conformitate cu Hotărârea Consiliului Băncii din 10 septembrie 2019, convocarea Adunării Generale extraordinare a Acționarilor, care va avea loc prin corespondență la data de **11 Octombrie 2019, ora 16.00** pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 81a, oficiul central al Băncii, bir. 319.

ORDINEA DE ZI:

- 1. Alegerea componenței nominale a Consiliului Băncii.**
- 2. Modificarea Statutului Băncii.**

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea Generală extraordinară a Acționarilor va fi întocmită conform situației la data de **10 Septembrie 2019**. Modificările la lista acționarilor băncii cu drept de participare la Adunarea Generală extraordinară a Acționarilor pot fi introduse până la data de **8 Octombrie 2019**.

Acționarii se pot familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării Generale a Acționarilor începând cu data de **1 Octombrie 2019** la sediul central al băncii: bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 81a, mun. Chișinău, bir. 319, în zilele de lucru, între orele 9.00-13.00 și 15.00 – 16.30, de asemenea prin intermediul paginii dedicate acționarilor de pe site-ul Băncii: <https://mobiasbanca.md/infoacionari/>.

Participarea la Adunarea Generală extraordinară a Acționarilor se va exprima prin completarea și expedierea în adresa Băncii a Buletinului de vot.

În cazul persoanei fizice, buletinul de vot se va expedia prin una din următoarele metode:

- se va semna de către acționarul Băncii personal, la oficiul central, în prezența membrilor comisiei de numărare a voturilor;
- se va trimite prin poștă, autentificat de către notar sau de către administrația organizației de la locul de muncă, de studii sau de trai al acționarului, iar pentru pensionari – de către organul de asistență socială de la locul de trai.
- Buletinul de vot semnat se va transmite prin intermediul paginii dedicate acționarilor de pe site-ul Băncii, prin încărcarea acestuia.

În cazul persoanei juridice, buletinul de vot se va semna de către conducătorul acționarului sau de reprezentanții lor legali.

La buletinul de vot al persoanei juridice se vor anexa, după caz:

- Extras din Registrul de Stat al persoanelor juridice cu indicarea numelui administratorului;
- Procura perfectată și eliberată în modul stabilit de legislația în vigoare, în cazul în care buletinul de vot a fost semnat de către o persoană împuternicită prin procură.

Termenul limită de prezentare a buletinului de vot este data de **11 Octombrie 2019, ora 16.00**, fie prin restituirea acestuia nemijlocit la Bancă (bir. 319), fie prin expedierea lui prin poștă la adresa: MD-2012, Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 81a, bir. 319, sau prin încărcarea Buletinului semnat prin intermediul paginii dedicate acționarilor.

Rezultatul votului prin corespondență se va aduce la cunoștința acționarilor prin publicarea în termen de până la **21 Octombrie 2019** a unui comunicat în Monitorul Oficial al RM, ziarul „Capital Market” și pe site-ul Băncii.

**Informații suplimentare puteți obține
la tel. 022 812 431; 0 22 812 438.
Comitetul de Direcție al Băncii**

Banca Comercială „Moldindconbank” S.A.

Aduce la cunoștință acționarilor și investitorilor că, Raportul semestrial al entității de interes public BC „Moldindconbank” S.A. la situația din 30.06.2019, este dezvăluit public pe propria pagină web oficială a BC „Moldindconbank” S.A.: <http://www.micb.md/informatia-valori-mobiliare-ro/> și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației: <https://eminent-msi.market.md>.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresa: 67770.
Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ
A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL
BC „Victoriabank”, S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în «Capital Market» reflectă punctul de vedere al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia „Edit Tipar Grup” SRL

Toata Statistica conform tranzactiilor zilnice pe PR

02.09.19 - 06.09.19

Data/ora	Simbolul HV	Emitentul	Hirtii de valoare	Pretul	Volumul	Pretul nominal	Emisia	% din emisie	Tipul tranzactiei
02.09.2019	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	150	2623	393450	200	1037634	0,01	Pachet Unic (Licitare cu strigare)

Guvernul Moldovei a informat FMI că toate condițiile convenite au fost îndeplinite pentru următoarea tranșă a împrumutului

Declarația a fost făcută de prim-ministrul Maia Sandu la postul de televiziune PRO TV Chișinău, menționând că documentele vor fi transmise Consiliului de Administrație al FMI, care le va examina și va decide asupra alocării următoarei tranșe de împrumut în Moldova în cadrul programului de finanțare existent.

„Aceasta înseamnă că vom avea acces la resursele FMI și, foarte important, ne va oferi acces la asistența macrofinanciară din partea Uniunii Europene. Acest lucru este extrem de important, deoarece vom primi peste 1 miliard de lei de la UE sub forma de grant. Este vorba despre bani pentru plata salariilor, pensiilor și a altor cheltuieli necesare”, a subliniat Maia Sandu.

Amintim ca în 2019, Moldova poate primi o altă tranșă de împrumut de la FMI în valoare de 46,5 milioane USD, sub rezerva implementării măsurilor preliminare convenite cu Fondul. Acest lucru a fost anunțat de premierul Moldovei, Maia Sandu, și de șeful misiunii FMI, Ruben Atoyán, în urma rezultatelor activității experților fondului din țara noastră, în perioada 26 iunie – 10 iulie.

După cum s-a menționat, părțile au ajuns la un acord la nivel de experți cu privire la revizuirea părților a patra și a cincea a programului de reformă economică pe trei ani susținut de FMI printr-un mecanism extins de creditare (FEC) și un mecanism extins de finanțare (FEP). Acest acord ar trebui aprobat de către conducerea FMI și Consiliul Executiv.

Examinarea de către Consiliul executiv poate avea loc în septembrie, sub rezerva punerii în aplicare a măsurilor preliminare convenite de către au-

torități pentru a asigura sustenabilitatea finanțelor publice, pentru a crește disciplina fiscală și pentru a restabili sectorul bancar. După finalizarea revizuirii, Moldova va avea acces la tranșa de 46,5 milioane dolari.

După cum a menționat Ruben Atoyán, misiunea FMI a ajuns la un acord cu autoritățile moldovene cu privire la măsurile fiscale necesare pentru corectarea abaterilor din politicile promovate de autorități care au fost cauzate de aprobarea în 2018 a unui pachet de inițiative fiscale, amnistie de capital și amnistie fiscală, care au fost împotriva obiectivelor programului și au dus la creșterea presiunii asupra bugetului.

Autoritățile moldovenești au trebuit să aprobe modificările la buget pentru anul 2019 pentru a reduce gradul de vulnerabilitate în sfera fiscală și, în același timp, să mențină cheltuielile sociale prioritare la nivelul cerut.

Programul de acțiune convenit cu FMI a conținut, de asemenea, măsuri pentru îmbunătățirea administrării impozitelor, creșterea eficienței cheltuielilor guvernamentale și alte acțiuni pentru creșterea responsabilității fiscale și financiare. Programul de trei ani al FMI cu Moldova, aprobat pe 7 noiembrie 2016, prevede o asistență financiară în valoare de aproximativ 179 milioane dolari, din care aproximativ 112 milioane dolari au fost deja transferate.

Două treimi din împrumut sunt furnizate prin intermediul mecanismului extins de creditare (ECF), care prevede o rată a dobânzii zero până la sfârșitul anului 2018, o perioadă de grație de 5,5 ani și un termen de rambursare de 10 ani. Suma rămasă este furnizată prin Facilitatea de finanțare extinsă (EEF), care prevede o rată a dobânzii egală cu rata de bază a DST (în prezent 2,1%), o scadență de 10 ani și o perioadă de grație de 4,5 ani.

InfoMarket

Organul executiv al S.A. "MOLDLOTO"

comunică că la data de 05.09.2019 a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor, ținută pe adresa: mun. Chișinău, str. Veronica Micle, 10 "A". La adunare au fost reprezentate 100% din numărul total de acțiuni cu drept de vot ale Societății întrunind cvorumul necesar și prin vot unanim

AU FOST APROBATE URMĂTOARELE DECIZII:

- S-a aprobat reorganizarea Societății pe Acțiuni "MOLDLOTO" prin transformare în societate cu răspundere limitată.
- S-a aprobat constituirea Societății cu Răspundere Limitată "MOLDLOTO" în rezultatul reorganizării prin transformare a Societății pe Acțiuni "MOLDLOTO" (IDNO: 1003600077873 din 10.05.1995) în calitate de succesor deplin de drepturi și obligațiuni al acesteia.
- S-a aprobat Actul de transmitere (transfer) al tuturor activelor și pasivelor de la S.A. "MOLDLOTO" la S.R.L. "MOLDLOTO" și altor documente ce țin de reorganizarea societății.
- S-au aprobat actele de constituire, cuantumului capitalului social, sediul și organele de conducere ale S.R.L. "MOLDLOTO".

- S-a aprobat procedura de înregistrare de stat a reorganizării S.A. "MOLDLOTO" la Agenția Servicii Publice și Comisia Națională a Pieței Financiare.
- S-a stabilit de a informa creditorii despre reorganizarea S.A. "MOLDLOTO" în termen de 15 zile din data adoptării hotărârii adunării generale extraordinare.
- A fost desemnat Administratorul Societății în calitate de persoană responsabilă de procedura de reorganizare prin transformare a Societății, care va asigura perfectarea și semnarea actelor ce țin de reorganizarea societății pentru înregistrare în conformitate cu legislația în vigoare, inclusiv la Agenția Servicii Publice și Comisia Națională a Pieței Financiare, precum și publicarea comunicatelor/avizelor necesare în ziarul Capital Market și Monitorul Oficial privind deciziile adunării generale extraordinare a acționarilor și derularea procedurii de reorganizare.
- S-a aprobat autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării pe procesul verbal al adunării de către membrii Comisiei de cenzori a Societății.

Stimați acționari "MOLDASIG" S.A.!

Vă aducem la cunoștință că la data de 06.09.2019 a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor "MOLDASIG" S.A. La Adunarea generală extraordinară a acționarilor "MOLDASIG" S.A.,

AU FOST APROBATE URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

- Se încetează înainte de termen împuternicirile componenței precedente a Consiliului societății.
- Se alege în componența Consiliului societății, pentru un termen de 3 ani, următoarele persoane: Ciobanu Tatiana, Buliba Roman, Cobzari Ludmila.
- A stabili cuantumul retribuției lunare membrilor Consiliului Societății.
- Se încetează înainte de termen împuternicirile membrilor Comitetului de Audit.
- Se alege în componența Comitetului de Audit, pentru un termen de 3 ani, următoarele persoane: dna Ciobanu Tatiana, dna Luteș Stela, dna Cristian Tatiana. Persoanele alese în funcția de membru al Comitetului de Audit vor începe să-și exercite funcțiile doar după aprobarea candidaturilor acestora de către Comisia Națională a Pieței Financiare din Republica Moldova, în calitate de Autoritate de Supraveghere.
- Se alege în funcția de Președinte al Comitetului de Audit pe dna Luteș Stela.
- A nu achita retribuție pentru munca desfășurată de către membrii Comitetului de Audit.

"Banca de Economii" S.A. în proces de lichidare

/IDNO-1003600002549/

aduce la cunoștință potențialilor cumpărători despre desfășurarea la Bursa de Valori a Moldovei a licitațiilor "cu strigare", de vânzare a bunurilor mobile (valori mobiliare) în loturi unice în perioada de expunere 13.09.2019 – 15.10.2019 după cum urmează:

SA "Magistrala" (IDNO-1002602003473), cantitate acțiuni 43 689 la preț per acțiune – 2,50 lei, valoarea totală 109,222.50 lei, începutul licitației din 30.09.2019; SA "ASPA" (IDNO-1003606006192) cantitate acțiuni 97 498 la preț per acțiune – 14,30 lei, valoarea totală 1,394,221.40 lei, începutul licitației din 30.09.2019 și S.A.

Bursa de Valori a Moldovei (IDNO 1003600004978), cantitatea de acțiuni – 1 (una) la preț – 148,298.40 lei per acțiune, valoarea totală 148,298.40 lei, începutul licitației din 13.09.2019.

Bunurile mobile se vând în condiții speciale care sunt prevăzute de actele interne ale emitenților nominalizați și de legislația RM. Doritorii pot lua cunoștință de bunurile expuse la vânzare și procedura de vânzare a activelor nominalizate, în zilele de lucru orele 10:00–16:00, la sediul Banca de Economii S.A. în proces de lichidare pe adresa: mun. Chișinău, bl. Mircea cel Bătrân, 23 (tel. 067218127) și la societatea de investiții „VALINVEST” S.A. pe adresa: mun. Chișinău, str. Gh. Iacobocin 5/1 (tel: 22-12-55,079778164).

SA „Biroul de proiectare și construcții Agroindmaș”

ANUNȚ CU privire la convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor

Organul executiv al SA „Biroul de proiectare și construcții Agroindmaș” aduce la cunoștință acționarilor informația despre convocarea pentru data de 12.09.2019, ora 12.00, a adunării generale extraordinare a acționarilor SA „Biroul de proiectare și construcții Agroindmaș”, care se va petrece cu prezența acționarilor în mun. Chișinău, str. Lunca Bicului, 19/1,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Cu privire la modificarea proiectului de reorganizare a societății prin dezmembrare (separare);
- Cu privire la modificarea bilanțului de repartitie a bunurilor societății ca rezultat al reorganizării;
- Aprobarea actului de transmitere-primire a bunurilor către societatea formată ca rezultat al reorganizării prin dezmembrare (separare);

Începutul înregistrării ora 11.40

Închiderea înregistrării ora 11.55

Începutul adunării ora 12.00

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară este întocmită conform situației la data de 22 august 2019;

Pentru participarea la adunarea generală extraordinară, acționarii vor prezenta documentele de identitate (buletinul sau pașaportul) iar reprezentanții acționarilor vor prezenta și o procură perfectată în modul stabilit de lege;

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare începând cu data de 2 septembrie 2019 (în zilele de lucru), între orele 11:00-12:00 pe adresa mun. Chișinău, str. Petru Rareș 36, of 146 „A”.

"MOLDASIG" S.A.

aduce la cunoștință investitorilor și acționarilor, că Raportul semestrial al entității de interes public – Compania de asigurări "MOLDASIG" S.A., pentru semestrul I al anului 2019, perfectat în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 7/1 din 18.02.2019, este dezvoltat public prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației disponibil la adresa <https://emitent-msi.market.md/ro/>, precum și plasat în formă electronică pe pagina web a societății <http://www.moldasig.md>.

In atenția acționarilor Combinatul de producere a Materialelor de Construcție „USBA” S.A.!

AVIZ de convocare a Adunării generale extraordinare a acționarilor Combinatul de producere a Materialelor de Construcție „USBA” S.A.

Combinatul de producere a Materialelor de Construcție „USBA” S.A., Vă aduce la cunoștință că la 05.09.2019, de către Consiliul Societății, a fost hotărâtă convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la 01.10.2019, la ora 12:00, pe adresa: MD-3901, str. Muncii, 4, mun. Cahul, r-I Cahul, Republica Moldova.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR:

- Aprobarea reorganizării societății prin transformarea formei organizatorico-juridice din Societatea pe Acțiuni în Societatea cu Răspundere Limitată.
- Aprobarea proiectului de reorganizare.
- Aprobarea actului de transmitere a activelor și pasivelor de la Societatea pe Acțiuni la Societatea cu Răspundere Limitată și altor documente ce țin de reorganizarea societății.
- Aprobarea actelor de constituire ale Societății reorganizate prin transformare, aprobarea denumirii societății, cuantumului capitalului social, distribuția părților sociale și adresei juridice a acesteia, precum și înregistrarea modificărilor date în instituțiile de Stat.
- Numirea organelor de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată.
- Înștiințarea creditorilor Societății pe Acțiuni Combinatul de producere a Materialelor de Construcție „USBA” privind reorganizarea societății.
- Desemnarea persoanelor împuternicite din numele societății pentru prezentarea și înregistrarea tuturor documentelor necesare aferente reorganizării societății la Comisia Națională a Pieței Financiare, I. P. Agenția Servicii Publice, Societatea de Investiții, Societatea de Registru, Serviciul Fiscal de Stat, CNAM, CNAS precum și altele instituțiile de stat.
- Autentificarea procesului-verbal al adunării generale extraordinare a acționarilor.

Modul de petrecerea a adunării – cu prezența acționarilor. Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor este elaborată pentru 09.09.2019.

Acționarii vor avea posibilitatea să facă cunoștință cu materialele ordinii de zi a adunării generale extraordinare a acționarilor din 16.09.2019 între orele 10:00-16:00, pe adresa MD-3901, str. Muncii, 4, mun. Cahul, r-I Cahul, Republica Moldova.

Data și ora înregistrării acționarilor pentru participare la adunarea generală extraordinară – 01.10.2019, de la orele 11:00 pînă la 11:55.

Reprezentanții acționarilor să prezinte documentele de reprezentare întocmite în conformitate cu legislația în vigoare și document de identitate.

Relații la tel. (0299) 41701

BC „Moldova-Agroindbank” SA

organizează concurs privind achiziția serviciilor de asigurare benevolă de accidente a persoanelor băncii și a serviciilor de asigurare facultativă a sănătății.

Data de depunere a ofertei este 20 septembrie 2019, orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la: achizitii@maib.md / 022 303-598, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”.

Adresa organizatorului: mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 9.

BC „Moldova-Agroindbank” SA

organizează licitație privind achiziția serviciilor de confecționare a safeurilor și dulapurilor metalice, inclusiv instalare și repararea acestora

Data de depunere a ofertei este 23 septembrie 2019, orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la: achizitii@maib.md / 022 444-078 / 022 303-523, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”.

Adresa organizatorului: mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 9.

Stimate acționar „Grama” S.A.!

Organul executiv, în baza deciziei Consiliului societății din 28.08.2019, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 03.10.2019 pe adresa: mun. Chișinău, Calea Leșilor, 10.

ORDINEA DE ZI:

1. Privind dizolvarea Societății.
2. Privind desemnarea lichidatorului și comisiei de lichidare a Societății.
3. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale a acționarilor.

Începutul înregistrării – orele 16.00. Începutul adunării – orele 16.30.

Lista acționarilor, cu dreptul de a participa la adunarea generală este întocmită la data de 02.09.2019.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi a adunării generale începând cu data de 23.09.2019 r. pe adresa: str. Calea Leșilor, 10, mun. Chișinău, în zilele de lucru de la 16-00 pînă la 17-00.

Acționarii vor avea asupra lor pașaportul sau buletinul de identitate, extrasul din registru, iar în cazul transmiterii dreptului de vot – procură autentificată în modul stabilit.

Agrofirma „CIMIȘLIA” S.A.**RECTIFICARE LA COMUNICATUL INFORMATIV**

Se face rectificare la comunicatul informativ publicat în ziarul „Capital Market” în Nr. 34 (808) din data de 04.09.2019, privind aducerea la cunoștință acționarilor privind încheierea unei tranzacții cu conflict de interese, în care la p. 1 suma indicată de „4 440 mii lei” este greșită și urmează a se citi corect „7 200 mii lei”.

C.A. „Asterra Grup” S.A.

Informează că, în conformitate cu prevederile Legii „Privind piața de capital” nr. 171 din 11.07.2012 și a „Regulamentului cu privire la dezvoltarea informației de către emitenții de valori mobiliare” aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 7/1 din 18.02.2019, Raportul anual pentru anul 2018 și semestrial pentru anul 2019 poate fi accesat prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației pe adresa electronică: <http://emiten-nsi.market.md>.

Объявление для акционеров „Prometeu-Nord” S.A.

О ВЫПЛАТЕ ДИВИДЕНДОВ ЗА 2018 ГОД
Повторно созданное годовое общее собрание акционеров АО „Prometeu-Nord” от 25.07.2019 приняло следующее решение о выплате дивидендов за 2018 год:

– Выплатить акционерам дивиденды за 2018 год на общую сумму 15153,60 лей, исходя из расчета по 0,1937676 лей на одну простую акцию I класса, денежными средствами в течение 3-х месяцев, начиная с 01 сентября 2019 года, в соответствии со списком акционеров, составленным на дату учета 25 июля 2019 года.

Акционерам физическим лицам выплата дивидендов будет производиться наличными через кассу предприятия по адресу мун. Бэлць, ул. Индепенденцей, 30, в рабочие дни с 9-00 до 15-00 часов.

Акционерам юридическим лицам выплата дивидендов будет производиться перечислением, в соответствии с предоставленными ими банковскими реквизитами, которые просим направить в АО „Prometeu-Nord” по адресу: мун. Бэлць, ул. Индепенденцей, 30.

Дополнительная информация по телефону 0231-61822.
Директор АО „Prometeu-Nord”
В. И. Заяц.

CV „CRICOVA” S.A.

La 09 august 2019 s-a petrecut adunarea generală extraordinară a acționarilor pe adresa: RM, mun. Chișinău, or. Cricova, str. Ungureanu, 1, cu cvorumul de 100%.

AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

1. A înceta înainte de termen, din data prezentei adunări, împuternicirile membrilor Consiliului societății.
2. Au fost aleși membrii consiliului societății pe termen de 1 (unu) ani.
3. A fost stabilit cuantumul retribuției muncii membrilor Consiliului Societății și a reprezentantului statului.

Procesul-verbal nr. 01 din 09.08.2019 al Adunării generale extraordinare a acționarilor CV „Cricova” S.A. a fost autentificat de către membrii Comisiei de Cenzori a Societății în exercițiu.

„LUSMECON” SA**AVIZ PRIVIND REZULTATELE OFERTEI DE PRELUARE A ACȚIUNILOR EMISE DE SOCIETATEA PE ACȚIUNI DE LUCRĂRI SPECIALE MECANIZATE DE CONSTRUCȚIE „LUSMECON”**

Data notificării 05.09.2019

Tipul ofertei de preluare: benevolă

Perioada de derulare a ofertei de preluare

15 (cincisprezece) zile calendaristice, cuprinse între 21.08.2019 și 04.09.2019.

Numărul și data hotărârii CNPF privind aprobarea prospectului ofertei de preluare Nr 35/1 din 12.08.2019

Datele de identificare a Ofertantului (și persoanelor cu care acționează în mod concertat)

Ofertant multiplu: **Ghilaș Alexandru** cu adresa str. Schinoasa-Vale 14, bl. A, mun. Chișinău, Republica Moldova; **Ghilaș Galina** cu adresa str-la. 4, Acad. Sergiu Rădăușanu 7, Codru, mun. Chișinău, Republica Moldova; **„GRINARID” S.R.L.**, cu sediul MD-2012, str. Armenească, 44/2, mun. Chișinău, Republica Moldova. Datele de contact ale Ofertantului sunt: (022)47-24-92

Ofertantul confirmă absența persoanelor care acționează în mod concertat cu ofertantul sau emitentul în ceea ce privește oferta.

Datele de identificare a Emitentului

Societatea pe Acțiuni de Lucrări Speciale Mecanizate de Construcție „LUSMECON”, cu sediul: MD-2023, str. Uzinelor 205/1, mun. Chișinău, Republica Moldova, nr. IDNO/cod fiscal 1002600050842 din 11.10.1993.

Numărul și procentul de valori mobiliare deținute anterior de ofertant și de către persoanele cu care acționează în mod concertat

Ofertantul multiplu deține 544 398 acțiuni, 91,63%.

Ofertantul confirmă absența persoanelor care acționează în mod concertat cu ofertantul sau emitentul în ceea ce privește oferta.

Datele de identificare a Intermediarului Ofertei

CB „PROAJIOC” S.A., IDNO: 1002600048696, sediul în: MD-2062, bd. Dacia, 53/4, of. 5, mun. Chișinău, Republica Moldova.

Locul de derulare a ofertei de preluare (piața reglementată)

Oferta a fost desfășurată la data de 04.09.2019 cu folosirea exclusivă a sistemului pieței reglementate administrat de către „Bursa de Valori a Moldovei” S.A.

Numărul de valori mobiliare care au făcut obiectul ofertei și procentul reprezentat de acestea 49 738 acțiuni, cod ISIN MD14LUSM1002, reprezentând 8,37% din totalul acțiunilor de clasa respectivă aflate în circulație.

Prețul valorilor mobiliare în cadrul ofertei – 10,00 lei per acțiune

Numărul și procentul valorilor mobiliare propuse spre vânzare și efectiv achiziționate

Propuse spre vânzare: Nu au fost propuse acțiunile de clasa respectivă aflate în circulație.

Achiziționate efectiv: Nu au fost procurate acțiunile de clasa respectivă aflate în circulație.

Suma totală plătită pentru valorile mobiliare achiziționate –0,00 lei

Deținerea de valori mobiliare ale Ofertantului (și de către persoanele cu care acționează în mod concertat) după derularea ofertei de preluare

Ofertantul multiplu deține 544 398 acțiuni, 91,63% din totalul acțiunilor emise de Emitent.

Ofertantul confirmă absența persoanelor care acționează în mod concertat cu ofertantul sau emitentul în ceea ce privește oferta.

Derularea procedurii de achiziționare obligatorie în condițiile art. 31 alin. 3) Legea 171)

Ofertantul declară:

1. Alți deținători de valori mobiliare de aceeași clasă sunt în drept să adreseze ofertantului cerere de achiziționare obligatorie în termen de cel mult 3 luni de la expirarea duratei ofertei de preluare efectuate de Ofertant. La expirarea termenului de 3 luni, deținătorii de valori mobiliare pierd dreptul de a cere achiziționarea obligatorie pînă la derularea unei noi oferte de preluare de către ofertant sau după desfășurarea adunării generale anuale a acționarilor.

2. Perioada de înaintare a cererilor: 05.09.2019 – 01.10.2019

3. Prețul de achiziționare obligatorie: 10,00 lei per acțiune

4. Locul de recepționare a cererilor: la sediul Emitentului respectiv la adresa str. Uzinelor 205/1, mun. Chișinău, Republica Moldova, cod postal MD-2023, număr de telefon/fax (+373 22)472-492 în zile de lucru între orele 10.00 – 16.00.

5. Modul și termenul de plată: Ofertantul efectuează plățile pentru achiziționarea valorilor mobiliare în termen de cel mult 2 săptămâni de la data depunerii de către deținătorul de valori mobiliare a cererii de achiziționare obligatorie. enul de plată: 5. Modul și termenul de a:

Reprezentant al Ofertantului multiplu:
Intermediar

Ghilaș Alexandru
CB „PROAJIOC” S.A.

Stimați acționari ai ÎM «Bălțeanca» SA

În temeiul Hotărârii Consiliului din 02.09.2019, vă anunțăm despre convocarea adunării generale extraordinare repetate cu prezența acționarilor pentru data de 05.10.2019, la ora 10.00 pe adresa: mun. Bălți, str. Păcii 5, în localul cantinei societății, cu

ORDINEA DE ZI:

1. Identificarea de către asociații societății a soluțiilor privind stingerea datoriilor scadente față de creditori.
2. Acordarea împuternicirilor directorului societății, pentru încheierea tranzacțiilor din numele societății cu creditorii societății, în vederea stingerii datoriilor.

Înregistrarea acționarilor – între orele 9.00 – 9.55.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare repetată puteți lua cunoștință începând cu 23.09.2019 pe adresa: mun. Bălți, str. Păcii 5, contabilitatea întreprinderii, între orele 10.00 și 16.00, în zilele lucrătoare.

Rezultatele votului la adunare vor fi aduse la cunoștința acționarilor societății sub formă de aviz în ziarul „Capital Market”.

Pentru a participa la adunare acționarii trebuie să posede actul de identitate, reprezentanții acționarilor – actul de identitate și procura legalizată conform legislației în vigoare. Acționarii persoane juridice vor prezenta suplimentar și extrasul (nu mai vechi de trei luni la data adunării) din Registrul de stat al persoanelor juridice care va confirma împuternicirile administratorului acționarului.

Informații suplimentare la tel.: 0231-885-84

Către Acționarii „Produse-Agricole” S.A.

În conformitate cu cerințele legislației vă comunicăm că la adunarea generală anuală a acționarilor, convocată repetat, la 28.08.2019, cu un cvorum de 89,9% de voturi din numărul lor total, au fost luate următoarele decizii: sau aprobat dările de seamă a organelor de conducere ale societății s-a decis lichidarea societății și numit lichidatorul ei.

Din data anunțării (publicării) deciziei se suspendă tranzacțiile cu valorile mobiliare.

Administratorul „Produse-Agricole” S.A.

SA „ELIRI”

a dezvăluit raportul intermediar al entității de interes public prin plasarea informației pe pagina web a societății: www.eliri.md și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației <https://emiten-nsi.market.md>.

În atenția acționarilor S.A. „BETON-ARMAT”!

Organul executiv al societății pe acțiuni „BETON-ARMAT” în baza deciziei Consiliului societății, anunță convocarea Adunării extraordinare cu prezența acționarilor, care va avea loc pe 11 octombrie 2019 pe adresa: R.M., mun. Chișinău, str. Uzinelor, 12.

ORDINEA DE ZI:

1. Stoparea producerii articolelor din beton armat, vânzarea terenului și activelor materiale ale S.A. „BETON ARMAT”;
2. Realegerea membrilor Consiliului societății;
3. Achitarea cu detinatorii de acțiuni ai S.A. „BETON ARMAT”;
4. Aprobarea procesului verbal al Adunării extraordinare a acționarilor.

Începutul adunării – 11.00.

Începutul înregistrării – 9.00.

Lista acționarilor cu dreptul de participare la adunarea extraordinară a fost întocmită conform situației la 23 septembrie 2019.

Începând cu data de 1 octombrie 2019 acționarii pot să facă cunoștință cu materialele ordinii de zi pe adresa: R.M., mun. Chișinău, str. Uzinelor, 12, în fiecare zi de la orele 8.00 pînă la 16.00.

Pentru participarea la adunare acționarii prezintă buletinul de identitate, în cazul transmiterii dreptului de vot, reprezentanții mai prezintă și procura autentificată conform legislației în vigoare.

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

2

Растущая базисная ставка сокращает инвестирование

2

Прерванный полет?

3

Эксперты ТАИЕХ поделились опытом и представили рекомендации по управлению рисками, связанными с либерализацией ОСАГО

Группа экспертов Программы ТАИЕХ, представители Управления по финансовому надзору (ASF) Румынии поделились со специалистами Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР) опытом в сфере либерализации тарифов ОСАГО, реализации европейских директив Solvency II и IDD (Директива страхового распределения), а также прогнозирования рисков, вызванных процессом либерализации рынка страхования и переходом к режиму надзора, основанного на риске.

Миссия экспертов, которая посетила Молдову с 2 по 5 сентября, была организована и профинансирована Европейской комиссией посредством программы Технической поддержки и обмена информацией ТАИЕХ.

Миссия включала в себя серию тренингов для специалистов НКФР, на которых были представлены опыт Румынии по либерализации автострахования и меры, принятые в этой связи контролирующим органом этой страны, преимущества / недостатки введения таких тарифов, практика повышения прозрачности и отчетности, оценка влияния реформы

либерализации на страховые цены и выплаты, а также опыт ASF по снижению рисков / угроз, которые могут возникнуть в связи с либерализацией тарифов ОСАГО.

Европейские эксперты рекомендовали Молдове провести стресс-тестирование финансовой отчетности страховых компаний

перед началом внедрения режима Solvency II. Также эксперты ТАИЕХ отметили важность создания гарантийного фонда для рынка страхования с целью преодоления возможных случаев неплатежеспособности на рынке.

В свете вышеизложенного напомним, что с 1 июля 2019 года

в Республике Молдова начался переход к либерализации тарифов внутреннего обязательного страхования автогражданской ответственности, предполагающей применение страховщиками ориентировочной премии, рассчитанной органом по надзору.

Пресс-служба НКФР

ISSN 1857-1212

Курс валют на 11.09.2019 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.8078
EUR	1	19.6571
UAH	1	0.7130
RON	1	4.1522
RUB	1	0.2721

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

НКФР начинает разработку поправок в законодательство о страховании

Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) объявляет о начале процедуры разработки и продвижения законопроекта о Национальном гарантийном фонде в страховании.

Разработка законопроекта о Национальном гарантийном фонде в страховании вытекает из положений ст. 46 Закона №407/2006 о страховании и преследует цель гарантирования прав и интересов страхователей – владельцев полисов внутреннего и внешнего обязательного страхования автогражданской ответственности в случае начала процедуры неплатежеспособности страховщика. Создание фонда является императивом в деле защиты потребителей финансовых услуг и предусматривает формирование страховых резервов на случай угрозы неспособности страховщика выполнить свои обязательства.

Для повышения эффективности разработки указанного законопроекта просим всех заинтересованных субъектов принять активное участие и направлять свои предложения.

Предложения принимаются до 23 сентября 2019 года в электронном формате по адресу: tatiana.ciobanu@cnpf.md, cristina.izman@cnpf.md.

Контактное лицо: **Кристина Изман, заместитель главы генерального управления по страхованию, тел: 0 (22)859 480.**

Подпишись!

Подпишись на газету

Capital Market в любом отделении «Poșta Moldovei» страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
“Ediții Periodice” (022) 233740

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Периодическое издание «Capital Market» приглашает к сотрудничеству рекламодателей, рекламные агентства и агентов.

Контактный телефон – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания от 9 сентября Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

АВТОРИЗАЦИЯ:

- одобрение инвестирования более 15% собственного капитала Международной страховой компании TRANSELIT SA, путем увеличения уставного капитала TRANSCLAIMS SA;
- регистрация в Реестре страховых агентов и агентов банкашуранс OCN TOP LEASING & CREDIT SRL;
- регистрация в Государственном реестре ценных бумаг записей об исключении ценных бумаг, выпущенных ранее SA CASA DE COMERȚ STEJAUR-MARKET, в количестве 174721 простых именных акций, и SA CONTROL-GAZ, в количестве 20000 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью;
- реорганизация компаний SANARZAN, SAPEȘTE и SA ARAGORN путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью;
- одобрение государственной регистрации ликвидации организации по микрофинансированию GARANT AGENT SRL, утвержденной решением единственного пайщика от 16.07.2019;
- выдача одобрений для государственной регистрации реорганизации путем слияния (поглощения) OCN LOIAL-CREDIT SRL (компания, которая поглощает) с OCN JUST CREDIT SRL (поглощаемая компания);
- выдача трастовым компаниям BV FIDUCIAR INVEST SA и ECON-RENAȘTERE SA предварительного согласия на приобретение государственных ценных бумаг.

НАДЗОР:

- утверждение Плана финансов оздоровления CA GALAS SA на 12 месяцев (меры, предусмотренные планом, будет выполнять единственный акционер, согласно решению внеочередного общего собрания от 23.08.2019).

Пресс-служба НКФР

Растущая базисная ставка сокращает инвестирование

Основные тенденции в финансовой системе характеризуются недавними интервенциями денежной политики Национального банка Молдовы (НБМ) и инфляционными ожиданиями на последующий период.

Повышение базовой ставки на 0,5 процентного пункта второй месяц подряд до уровня 7,5% еще больше снижает инвестиционные аппетиты экономических агентов и их намерение прибегнуть к банковскому кредиту. К таким выводам пришел независимый аналитический центр Expert-Grup в своем обзоре рейтинга банковской деятельности.

«С другой стороны, эти действия не влияют на физических лиц, которые по-прежнему заинтересованы в займах на недвижимость и потребительских кредитах. Банки по-прежнему прибыльны и достаточно капитализированы. Одновременно у них достаточно ресурсов для поддержки расширения деятельности по кредитованию», — отмечает Expert-Grup.

В то же время объем собственных средств остается довольно последовательным, чтобы покрыть возможные непредвиденные потрясения.

БАНКИ ЗАПОЛНЕНЫ КРАТКОСРОЧНЫМИ ДЕНЬГАМИ

Показатели ликвидности подтверждают положительную позицию в краткосрочной перспективе и менее положительную — в долгосрочной. В целом отмечаются излишки краткосрочных ресурсов — примерно 52% от активов, представленных в ликвидных активах (ГЦБ, обязательные резервы, сертификаты НБМ). С другой стороны, отмечается высокий уровень краткосрочной ликвидности в крупных банках, а в мелких банках наблюдается обратная ситуация.

Эксперты отмечают, что качество активов остается на относительно низком уровне на фоне увеличения объема новых кредитов, выданных физическим лицам,

которые оказываются наиболее ответственными клиентами. Объем плохих кредитов составляет около 10,9% с колебаниями от 5 до 27%, в зависимости от банка. В то же время объем собственных средств остается достаточно последовательным, чтобы покрыть возможные непредвиденные потрясения.

Как на совокупном, так и на индивидуальном уровне банковский сектор продолжает наращивать прибыль. Так, за первые семь месяцев 2019 года банки получили прибыль в размере 1,39 млрд леев, что примерно на 200 млн больше, чем за тот же период прошлого года.

Общий объем выданных кредитов продолжает расти. В конце июля общий остаток по кредитам составлял около 38,9 млрд леев, что на 17% больше, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. Увеличение кредитного запаса обусловили физические лица, которые продолжают брать ипотечные или потребительские кредиты в молдавских леех. С другой стороны, как отмечают эксперты, кредитование экономических агентов замедлилось на фоне слабых инвестиционных аппетитов и ужесточения условий кредитования как в национальной валюте, так и в иностранной (ранее НБМ повысил норму обязательных резервов по привлеченным средствам в конвертируемой валюте с 14 до 17%).

НБМ УВЕРЕН В ПОЗИТИВНОЙ ДИНАМИКЕ ЭКОНОМИКИ

Как заявил президент НБМ Октавиан Армашу, «Республика Молдова в 2018 году продемонстрировала значительный экономический рост. Валовой внутренний продукт (ВВП) вырос на 4%, в основном благодаря увеличению инвестиционной активности. Инфляция оставалась низкой в течение года и составила в среднем 3%, что на 3,6 процентного пункта меньше, чем в 2017 году. Низкий уровень инфляции был обусловлен в основном дезинфляционным воздействием цен на газ, тарифов на электроэнергию, подорожанием национальной валюты, а также цен на агропищевые продукты. Мы уверены, что положительная динамика экономического роста сохранится и в 2019 году, а уровень инфляции вернется к пределам, рассчитанным на среднесрочный период».

БОГАТЫЙ УРОЖАЙ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НАСЕЛЕНИЯ СПАСЛИ ЭКОНОМИКУ В 2018 ГОДУ

По информации НБМ, в 2018 году ВВП Республики Молдова вырос на 4,0 процента, что на 0,7 п. п. ниже, чем в 2017 году. В течение года динамика экономической деятельности была отмечена рядом колебаний. В первом и втором кварталах ВВП составил 3,7 и соответственно 5,2 процента, в третьем и четвертом кварталах — 3,4 и соответственно 3,9 процента, что больше показателей за аналогичные периоды 2017 года. В то же время различные факторы обусловили экономический рост в 2018 году. В первой половине года экономика Молдовы поддерживалась за счет богатого урожая прошлого года, что привело к выраженному росту экспорта. Начиная со второго квартала 2018 года на экономику оказывало влияние усиление инвестиционной деятельности в результате финансирования госбюджетом ряда проектов. После умеренной динамики за первые девять месяцев, к концу 2018 года усилилось частное потребление в контексте налоговых реформ. Во второй половине экспорт оказал негативное влияние на динамику ВВП как результат скромного урожая в 2018 году и низкого внешнего спроса на молдавские фрукты.

В экономической деятельности за прошлый год наблюдалась выраженная инвестиционная деятельность (4,2 п. п.). Брутто-формирование основного капитала увеличилось на 14,0 процентов по сравнению с 2017 годом при поддержке внедрения Программы «Хорошие дороги» в стране. Значительная часть (3,2 процентного пункта) экономического роста 2018 года приходится на увеличение конечного потребления домашних хозяйств на 3,8 процента, по сравнению с 2017 годом, что обусловлено ростом доходов населения. За первые девять месяцев года потребление населения развивалось более умеренными темпами. В IV квартале динамика потребления улучшилась благодаря налоговым реформам. Конечное потребление органом публичной администрации в 2018 году уменьшилось на 0,4 процента по сравнению с предыдущим годом.

Виктор УРСУ

Наверное, снизился тариф на свет во Вьетнаме

Повышение тарифов на электроэнергию вновь сделал эту тему топовой в средствах массовой информации. Этот вопрос обсуждают в ходе теледебатов в часы пик. Некоторые хотели бы узнать причины повышения тарифов, почему их увеличили именно сейчас и так далее. Много вопросов «Почему?».

В целом вопросы есть, нет только четко сформулированных ответов. В прошлом номере газеты мой коллега подробно разобрал решение о повышении тарифа. С аргументами НАРЭ согласились и многие люди, не представляющие этот орган, что должно было помочь гражданам понять смысл принятых решений.

Ряд экспертов, в том числе представляющих высокие государственные учреждения, объясняют все просто: сейчас подорожало, потому что тогда подешевело. Парадоксальный вывод, который, однако, как мне кажется, показывает истинные причины повышения.

Вероятно, я бы не поднял этот вопрос, если бы не присутствовал после решения НАРЭ на дебатах, заявленных как экономические, но касающихся иных интересов.

Эти интересы хорошо упакованы в термины и понятия, взятые из экономических словарей, чтобы вызвать больше доверия.

Некоторые аналитики поспешили разъяснить гражданам, что последует далее. Логично, что рост цен на энергоресурсы повлечет рост цен на продукты питания и услуги.

Для производства масла и сметаны требуется электроэнергия, значит, они вырастут в цене. Если хранение свежих фруктов, овощей и винограда в холодильниках ведется с помощью электричества, значит, цена за килограмм яблок или винограда в январе вырастет. И вылечить зубы у стоматолога станет дороже. Да, все это логично и соответствует законам экономики, тем более в это легко поверить, когда об этом говорят с экрана телевизора. Отчего такая спешка? В самом деле, именно поспешность указывает на стремление преобразовать экономическую меру в политическую.

В Республике Молдова не все подчиняется законам экономики. Когда обесценивается национальная валюта, дорожает укроп. Рост тарифов на воду и канализацию ведет к росту цен на песок. Рост потребления конфет не влечет увеличения объемов производства, а только повышение цены.

Так бывает, скажем мы. То есть бывают такие ситуации, когда все идет вопреки естественному ходу вещей, как в других странах, экономиках и обществах.

Поэтому не надо торопиться и предсказывать какой-либо эффект домино от роста тарифа на электроэнергию. Тем более что его снижение 1 июля 2018 года не привело к каким-либо последствиям. Вообще. Тогда свет подешевел вдвое по сравнению с подорожанием этого года. Согласно постановлению НАРЭ, цена за электроэнергию, поставляемую Gas Natural Fenosa Furnizare Energie бытовым потребителям была установлена в размере 179 банов за киловатт·час, а сейчас — 199 банов за киловатт·час. Для потребителей, подключенных к сетям среднего напряжения (6-10 кВт) цены снижены с 182 до 160 банов за киловатт/час и для подключенных к сетям высокого на-

пряжения — с 153 до 134 банов за киловатт·час.

Вопрос тогда такой: насколько подешевеет все остальное? Насколько снизятся цены на укроп, сметану, услуги стоматолога? Ведь в цену на все это (может, за исключением укропа) заложена и стоимость электроэнергии. Было ли снижение цен в августе или сентябре 2018 года?

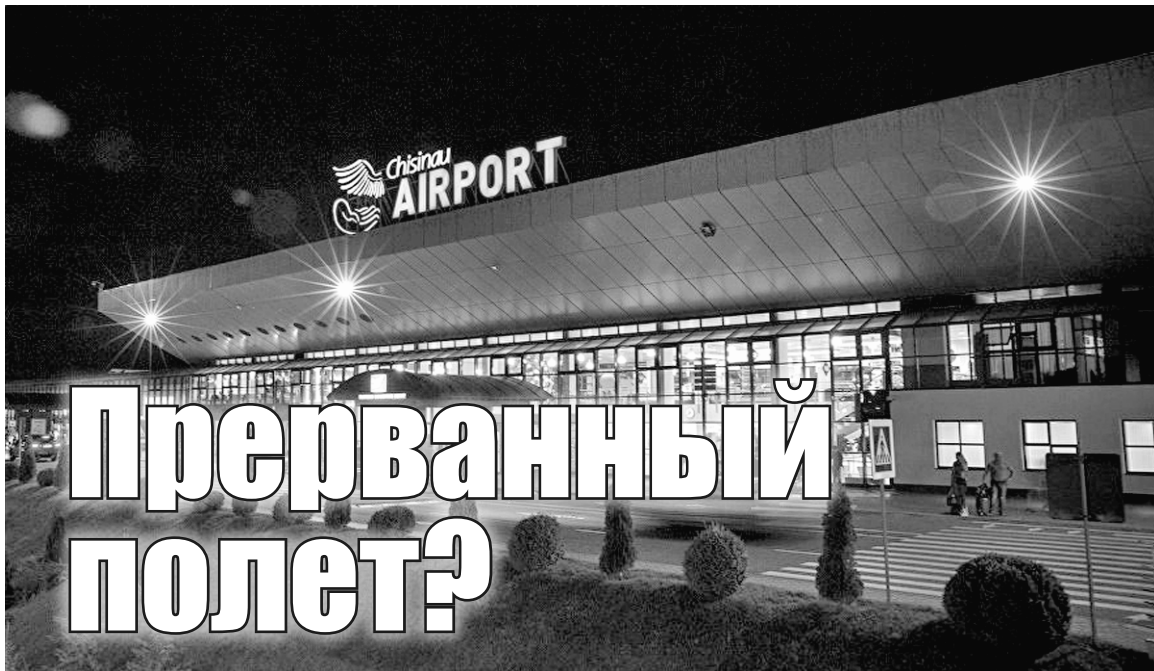
Не будем напрягать память, просто приведем статистику: «в сентябре 2018 года, по сравнению с августом 2018 года, значительный рост цен был зафиксирован на следующие продукты питания: свежие фрукты — на 19,4%, куриные яйца — на 5%, на свежие овощи — на 3,1% (в частности, помидоры

— 28,4%, кабачки — 16,6%, перец — 8,9%, огурцы — 6,3%, баклажаны — 4,2%), экзотические фрукты — на 2,5%, творог и сметану — на 1,5% и соответственно на 0,9%, мясо птицы и свиное мясо — на 0,7% и 0,6% соответственно. В то же время цены на следующие продукты питания снизились: семечковые фрукты — на 16,9%, виноград — на 16,3%, морковь — на 14%, капусту — на 13,2%, свеклу — на 12,5%, цитрусы — на 8,6%, картофель — на 6,6%, лук — на 5,8%, орехи — на 4,2%, сахар — на 1,9%, рис и разные крупы — на 0,2%».

Да, подорожал рис потому, что, как я подозреваю, снизился тариф на электричество во Вьетнаме.

Константин ОЛТЯНУ

Есть у нас особый талант пилить сук, на котором сидим. Особенно когда речь идет о приватизации. Правительство помещает в эти контракты, которые в деловом мире рассматривают как нечто неизменяемое, «бомбы замедленного действия», со временем наносящие ущерб государству и подрывающие доверие инвесторов.

Так произошло и в недавнем случае, когда дело дошло до Европейского суда по правам человека (ЕСПЧ), потому что государство «передумало» и решило вернуть приватизированное имущество. В некоторых случаях выплачивались миллионные штрафы из бюджета, после того как ЕСПЧ решал дело в пользу покупателя собственности. Последние примеры показали – что-то идет не так. Если чиновники не интересуются, что они подписывают, хотя не хочется в это верить, то этим нигилизмом и некомпетентностью пользуются компании, извлекающие из этого пользу.

Не прошло и девяти месяцев после передачи всех автостанций и вокзалов в концессию на 25 лет, как один из учредителей компании – концессионера отказался от своей доли. Почему отказался инвестор, которому принадлежало 25% компании? Неважно, законно или незаконно, тут право пайщиков решать. Но вопрос вот в чем: почему так быстро отказался от своего бизнес-плана? А может, его и не было, этого бизнес-плана?

Или другая новость, появившаяся в СМИ: парламентская следственная комиссия, которая расследует дела о приватизации важных объектов, закончила расследование по делу компании Tutun CTC. Об этом сообщил депутат Игорь Мунтяну.

Компания Tutun CTC вернется в государственную собственность, потому что экономический агент, который ее приватизировал, отказывается управлять ею и просит вернуть деньги, которые он заплатил государству в январе 2019 года, когда компания была приватизирована. 11 января 2019 года государство подписало договор о продаже 90,81% акций компании Tutun CTC с компанией Le Bridge Corporation Limited, действующей в Свободной экономической зоне Chişinău.

То есть в январе, наверное, был план развития крупнейшего табачного комбината, а через восемь месяцев инвестор передумал и потребовал деньги обратно. Как тут не поверить, что «все полетело вверх тормашками».

Это серьезный сигнал тревоги: в таких случаях мы рискуем потерять доверие.

Венчает все это новость о компании Avia-Invest, взявшей в концессию в 2013 г. Международный аэропорт Кишинева.

28 августа было объявлено, что компания NR Investments Ltd приобрела зарегистрированную на Кипре компанию Komaksavia Airport Invest Ltd, став тем са-

мым владельцем Avia Invest SRL с 95% акций. «Обещаем быть полностью прозрачными в управлении аэропортом и использовать по максимуму его возможности, вкладывая дополнительные инвестиции для увеличения потока пассажиров и повышения опыта авиакомпаний и пассажиров», – заявил владелец компании Натаньель Ротшильд.

29 августа Правительство Республики Молдова выступило с заявлением, что «правительство не было проинформировано и с ним не консультировались о намерении NR Investments Ltd купить компанию Komaksavia Airport Invest Ltd. Премьер-министр Майя Санду и Правительство были проинформированы постфактум о подписании договора о приобретении 95% акций Avia Invest SRL компанией NR Investments Ltd и только после того, как об этом было открыто объявлено».

Премьер-министр Майя Санду и министр экономики и инфраструктуры Вадим Брынзан сообщили представителю NR Investments Ltd, что концессионный договор является противозаконным и имеет серьезные правовые проблемы, подчеркнув, что в настоящее время его изучает прокуратура.

4 сентября Кабинет министров аннулировал четыре постановления Правительства, принятые в 2012 – 2013 гг., о сдаче в концессию Кишиневского международного аэропорта. В частности, отменены постановления об инициировании проекта государственно-частного партнерства по сдаче в концессию государственного предприятия «Международный аэропорт Кишинева» и об утверждении передачи в концессию его активов и концессионных условий. Также были отменены постановления об утверждении Отчета о проведении и результатах закрытого конкурса по отбору концессионера активов Кишиневского международного аэропорта и о подтверждении утверждения передачи в концессию его активов.

Постановление Правительства от 30 мая 2012 года, согласно которому была утверждена передача в концессию активов, находящихся в экономическом управлении государственного предприятия «Международный аэропорт Кишинева», и прилегающей к ним территории, условия концессии, а также условия организации и проведения закрытого конкурса по отбору концессионера, «было отменено Конституционным судом», как отметила на заседании Правительства министр юстиции Олеся Стамате.

Впоследствии Правительство постановлением от 12 сентября 2013 года утвердило Отчет о проведении и результатах закрытого конкурса по отбору концессионера. Это постановление также отменено Конституционным судом, который решением от 19 сентября запретил осуществление каких-либо действий по передаче в концессию активов аэропорта «до урегулирования по существу дела с принятием окончательного решения или постановления». Несмотря на запреты КС, Правительство подтвердило сдачу в концессию активов Кишиневского аэропорта и условия передачи их в концессию.

Постановления сентября и октября 2013 года были утверждены вопреки установленным законом процедурам «правительством, которое находилось в отставке». Более того, как отмечает Министерство юстиции, Конституционный суд вынес решения о приостановлении действий постановлений Правительства от 30 мая 2012 года и от 12 сентября 2013 года, обосновав «экономической и финансовой безопасностью государства».

Какие последствия могут иметь эти решения? Премьер-министр заявила, что отмена ряда решений Правительства, принятых в 2012-2013 годах, не отразится на нынешнем управляющем аэропортом. Пока не появилось решение суда, «контракт на концессию остается в силе».

«Отмена некоторых решений никак не связана с расторжением контракта. Расторжение контракта производится в соответствии с правилами, регулирующими контракты, и не зависит от принятия или непринятия Правительством какого-либо решения. И даже если бы это зависело, было бы необходимо принять решение, прямо определяющее резолюцию. Простая отмена концессионных решений не влияет на уже заключенные договоры», – написал на своей странице в Facebook бывший госсекретарь Министерства юстиции Николай Ешану. А бывший министр юстиции Станислав Павловский был еще более категоричен: «Сейчас понятно, что закладывается основа для будущего проигрыша Молдовы в ЕСПЧ на сумму если не сотен, то десятков миллионов долларов точно».

Потому что в договоре есть «бомбы замедленного действия». Об одной из них уже говорилось публично – срок реализации инвестиций может быть продлен на три года, если не выполнены контрактные обязательства. Вот это подтверждает, что мы умеем пилить сук, на котором сидим, и редко вспоминаем поговорку «семь раз отмерь и один раз отрежь».

Влад БЕРКУ

Вниманию акционеров Mobiasbanca – OTP Group S.A.

УВАЖАЕМЫЙ АКЦИОНЕР!

Mobiasbanca – OTP Group S.A. сообщает, что в соответствии с решением Совета Банка от 10 сентября 2019 г., созывается внеочередное Общее Собрание Акционеров, которое пройдет в заочной форме 11 октября 2019 г. в 16.00 по адресу: мун. Кишинев, бул. Штефан чел Марешу Сфынт, 81 а, центральный офис банка, каб. 319.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Избрание членов Совета Банка.
2. Изменение Устава Банка.

Список акционеров, имеющих право на участие в внеочередном Общем Собрании Акционеров, будет составлен по состоянию на 10 сентября 2019 года. Изменения к списку акционеров банка, имеющих право на участие в внеочередном Общем Собрании Акционеров, могут быть внесены до 8 октября 2019 года.

С материалами к повестке дня внеочередного Общего Собрания Акционеров можно будет ознакомиться с 01 октября 2019 года, с понедельника по пятницу, с 9.00 до 13.00 и с 15.00 до 16.30, в центральном офисе банка по адресу: мун. Кишинев, бул. Штефан чел Марешу Сфынт, 81а, каб. 319, а также на специальной странице, предназначенной акционерам на веб-сайте Банка: <https://mobiasbanca.md/infoactionari/>.

Ваше участие в внеочередном Общем Собрании Акционеров заключается в заполнении и отправлении в Банк бюллетеня для голосования, который должен быть подписан акционером Банка.

Для физических лиц бюллетень для голосования будет отправлен одним из следующих способов:

- может быть подписан лично акционером банка в центральном офисе банка, в присутствии членов счетной комиссии;
- может быть отправлен по почте, при этом подпись акционера – физического лица или его представителя, уполномоченного по доверенности, должна быть заверена нотариусом или администрацией с места работы, учебы или проживания акционера, а для пенсионеров – органом социального обеспечения с места жительства;
- подписанный бюллетень может быть отправлен через специальную страницу, предназначенную акционерам на веб-сайте Банка.

Для юридических лиц бюллетень для голосования должен быть подписан руководителем акционера или его законным представителем, уполномоченным по доверенности.

К бюллетеню для голосования юридического лица должны быть приложены, в зависимости от обстоятельств:

- а) Выписка из Государственного реестра юридических лиц с указанием имени администратора;
- б) Доверенность, выданная в соответствии с законом, в случае если бюллетень для голосования был подписан лицом, уполномоченным по доверенности.

Предельный срок представления заполненных бюллетеней – 11 октября 2019 г., 16.00 часов дня, которые могут быть возвращены непосредственно в Банк (каб. 319), или отправлены по почте по адресу: MD-2012, Республика Молдова, мун. Кишинев, бул. Штефан чел Марешу Сфынт 81а, каб. 319, или подписанный бюллетень может быть загружен через специальную страницу, предназначенную акционерам на веб-сайте Банка.

Результат голосования согласно предоставленным бюллетеням будет доведен до сведения акционеров путем его опубликования в срок до 21 октября 2019 г. в Официальном Мониторе, газете «Capital Market» и на сайте Банка.

Дополнительную информацию можете получить по тел. 022 812 431; 0 22 812 438. Управляющий комитет банка

Коммерческий Банк «Moldindconbank» А.О.

Уведомляет акционеров и инвесторов о том, что Полугодовой отчет субъекта публичного значения КБ «Moldindconbank» А.О. по состоянию на 30.06.2019 г. раскрыт на собственной официальной веб-странице КБ «Moldindconbank» А.О.: <http://www.micb.md/informatia-valori-mobiliare-ro/> и через Официальный механизм накопления информации: <https://eminent-msi.market.md>.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки: Moldpresa: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: Instituția Publică Ediția Periodică CAPITAL MARKET

Регистрационный №: 1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку

Главный редактор: Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115. (угол бул. Штефан чел Марешу)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL BC «Victoriabank», S.A., fil.11, Chişinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств «Moldpres» и «InfoMarket». Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы. Каждый материал, опубликованный на страницах «Capital Market», отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии «Edit Tipar Grup» SRL